

Singer aradi fakereskedő igen szép fűrészárut, Schwab Károly és Perlfaster H. és fia Karánsebesről pedig több köteg talpkérget s nagyobb mennyiségű czipőszegget állítottak ki.

Az erdészeti pavillonon kívül foglalt helyet a „Walder és fia első szászrégeni tutajkereskedő társulat Aradon“ czimű czég csinosan összeállított kiállítása, melyben mindenféle méretű és választéku fűrészáru mellett fenyőtönkök, fenyőzsindely és fűrészpengék voltak láthatók.

A petrozsényi és iszkronyi fűrészgyárak terményeinek Kohn Jakab aradi fakereskedő külön kis pavillont állított. Tárgyai közül kiváló figyelmet érdemeltek a szép diófa deszkák.

Igen értékes volt a Vuk M. és fiai budapesti czég tölgy kádárfa és donga kiállítása is, mely szintén a szabadban foglalt helyet.

Ezek voltak a kiállítás említésre méltó részletei, melyekhez járultak még a vadászat köréből a sok kitömött állat és agancs, melyek a pavillon belső díszítésére igen ügyesen használtattak fel.

Az Angol királyság kopár és terméketlen területeinek befásítása.

Közlő: Dr. Mágócsi Dietz Sándor.

Az angolországi kopár területek beerdősítésénél — a „Forestry“ szerint — William Mac Intosh igen lényegesnek tartja a befásításnál szóba jöhető fafajok gondos kiválasztását. A mocsaras talajokon e mellett az ültetést megelőző évben a talaj kiszáritását tartja szükségesnek, nehogy a csemeték álló vízbe kerüljenek. A talaj ezután pontosan megvizsgálandó, hogy

minden helyre a leginkább megfelelő fafaj kerüljön, mivel az eredmény jórészt attól függ, hogy a fák a nekik lehetőleg megfelelő termőhelyi viszonyok közé kerüljenek.

A fák kiválasztására befolyással bír az is, vajjon a talaj sik-e vagy lejtős? továbbá a terület emelkedettsége is határoz. Az olyan esetekben, a midőn az erdőgazda véleménye szerint az eredmény kétséges, helyén való lesz 1—2 évvel előbb kísérletképen néhány csemetét kiültetni s csak az ily kicsiben keresztül vitt kísérlet eredményétől tenni függővé a nagyobb mértékben való erdősítést.

Az oly helyeken, a hol az áfonya, haraszt és a hanga keverve a füvekkel buján tenyészik, szükséges lesz ültetés előtt a talajt kitisztítani.

Az egyes területeket illetőleg a következő részletekre hívja fel Mac Intosh az érdeklődők figyelmét:

A tőzeges területek s a halmok. A tőzeggel borított agyagtalajnál szükséges lesz az alagesövezés vagy a talajnak víz-levezető csatornákkal való kiszáritása, és pedig az ültetés előtt egy vagy több évvel. Az ily területekre azután a nyír, nyár, éger s erdeifenyő telepíthető. A tőzeges, de homokos vagy hangás talajban, melynek altalaja vastartalmu agyag, jól tenyészik az erdeifenyő, veresfenyő, lúczfenyő, juhar és nyír.

Lejtők és sik területek. Nyirkos homok, homok vagy kavicsos talajon jól nő a nyír, veresfenyő, erdei fenyő; meszes talajon vagy meszes homokon a bükk, azután a kőris s a tölgy.

Völgyek. Nedves agyagtalajon, mely keverve van nyirokkal és homokkal, jól nő a tölgy, kőris, gyertyán és a legtöbb fenyőféle. Agyagos lösztalajon, melynek altalaja nyirok és agyag, a honi (angol) fák legtöbbje tenyészik.

Az elültetendő csemeték kiválasztása végett ajánlatos az ültetést megelőző nyáron a csemetekerteket megvizsgálni, s az ültetéshez a csemetéket kiválasztani. Különösen kerülni kell a hosszú és nyulánk törzsű, vékony kérgű, sűrű ágas s lombos egyedeket, továbbá a gomba, levéltetű stb. által megtámadottakat. A csemetekert fekvésére is ügyelni kell, mert pl. a mélyen fekvő csemetekertből származó csemetékkel halmokat erdősíteni nem tanácsos. A magasabban fekvő helyekre 2 éves erdei fenyők veendőek, melyeket egy évvel előbb iskolázni kell. Az egy éves veresfenyők egy éves korukban iskolázandók. A keményfák csemetéinek a 16 angol hüvelyk magasságot nem kell meghaladniok. Ha a hely védettebb, a csemete is idősebb lehet, az ilyeneket azonban kétszeri átiskolázással kell nevelni; az ily helyekre magasabb keményfa csemetét ültethetünk.

A csemetéket kiültetés közben óvni kell a megszáradástól, illetőleg ügyelni kell arra, hogy a levegő lehető keveset érintse a gyökereket. Az ültetés módja általában olyan, mint az mindenfelé el van terjedve. Az ültető lyuk készítésénél a gyepel fedett talaj először kereszt vagy T alakban felmetszetik, s a gyep megfordítatik s azután a talajban függélyesen tartott ásóval egy hasíték készíttetik, a melybe egy másik munkás a csemetét beilleszti s egyszersmind a földet a csemete körül a csemete gyökereihez szorítja. Mindkét munkát különben egy ember is végezheti. Az idősebb csemetéknél szükséges lesz az ültető lyukat két ásócsapással készíteni. Az erre a célra szükséges ásónak a közepén kissé vastagabbnak kell lennie. Az ezen mód szerint végzett ültetésnél szükséges, hogy minden 10—12 munkásra egy munkás a csemetéket hordja a munkások után s azokat az ültetőknél csomónként átadja. Két munkás együtt dolgozva egy nap (10 órai munkaidő) alatt

és normalis talajviszonyok közt 1400—1600 csemetét képes kiültetni.

Az ültetés sűrűségének megállapításánál figyelembe veendő a termőhelyi viszonyok és a csemeték minősége, faja.

Jól védett völgyekben 5—6 angol láb (1.5—1.8 m.) csemetetávolság elegendő. A keményfanemeket 10—15 angol láb távolságra kell ültetni. De ha erdei fenyővel és veresfenyővel akarjuk keverni az ültetést s ennek a talaj meg is felel, ez esetben a keményfát egymástól 4 angol lábnyi távolságra ültetjük s a közt két lágú fafajjal töltjük be.

Lejtőkön és síkságokon, minthogy itt a fák kevésbé vannak védve, sűrűbben és kiváló gonddal kell ültetni. A csemetetávolság, melyet az ily helyeken ajánlani lehet, 4 angol láb.

Halmokon és tőzeföldeken még sűrűbben kell ültetnünk, mivel a csemeték az ily helyeken igen ki vannak téve, s a mellett még arra is kell ügyelni, hogy a csemeték lehetőleg egymást védjék. A legnagyobb csemete-távolság, a mely az ily helyeken megengedhető, 3.5 angol láb.

Az ültetés költsége a kerítés szükségétől vagy nagyságától, a vízlevezetés szükségességétől és a talajt fedő fűnemű növényzet eltávolításának nehézségétől függ.

A kerítés s a vízlevezetés költségeinek beszámításával Mac Intosh szerint egy acre (0.776 kat. hold) veresfenyő, erdeifenyő s valamelyik keményfával való beültetése a következő összegbe kerül:

A kerítés átlagos költsége á 20 yard
(1 yard = 0.9 m.) 1 silling 3 den. . . 1 st. 5 sil. 0 d.

A szükséges utak (7 yard) készítésének költsége, 10 d. per yard . . . — „ 5 „ 10 „

500 db. 2 éves veresfenyő	— st.	7 sil.	— d.
2100 db. 3 éves erdei fenyő á 1000			
db. 7 sil.	— „	14 „	9 „
100 db. keményfa	— „	3 „	— „
Ültetés acre-ként	— „	12 „	— „
A vízlevezetés költsége	— „	7 „	— „
Összes költség	3 st.	14 sil.	7 d

vagyis egy kat. hold 49 fnt 66 kr.

Ez a költség Irland és Scotlandra vonatkozik. Angolországban és Wales-ben a költség 7 sterling acre-ként. E részekben kemény fát szokás nagyobb mértékben ültetni, továbbá a növényzet is dusabb, a vízlevezetés szükségesebb s a munkabér is nagyobb.

A királyság minden részében vannak befásítást igénylő területek, s habár a csemetekert-tulajdonosok vállalkozása folytán elég olcsó a csemete, mégis ha az ültetés költségeit az illető tulajdonosok nem bírják el, vagy a nehézségeket nem képesek legyőzni — a kopár területek továbbra is terméketlenek maradnak.

L a p s z e m l e.

(K—s.) **A lúczfenyő veszedelme az északnémet partvidéken.** Ily cím alatt dr. Schwappach a „Zeitschrift für Forst- und Jagdwesen“-ben a fiatal lúczfenyveseknek egy sajátságos betegségét ismerteti, mely abban nyilvánul, hogy a tűlevelek megbarnulva lehullanak, az évi hajtások hovatovább gyengébbek lesznek, míg a fácska lassanként — rendszeren a baj keletkezésétől számított 3-ik évben — elpusztul; kiépülésre nincs eset.

E betegség okozója: a *Hysterium macrosporum*, mely közel rokona az erdőfenyő tűhullását okozó *Hysterium pinastri* nevű gombának. Ezen újabb bajt tehát „a lúczfenyő tűhullatásának“ nevezhetnők.